

Beantwoording vragen uit Integraal Afwegingskader (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

In het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' heeft het kabinet aangekondigd dat het huidige inburgeringsstelsel wordt herzien. Op basis van deze maatregelen in het Regeerakkoord is een nieuw inburgeringsstelsel uitgewerkt en vastgelegd in het onderhavige wetsvoorstel.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de uitwerking van het nieuwe inburgeringsstelsel zijn diverse stakeholders en andere departementen betrokken. De belangrijkste gesprekspartners daarbij zijn: VNG, gemeenten, Divosa, VluchtelingenWerk Nederland, het ministerie van JenV, het COA, het ministerie van OCW, DUO en het ministerie van BZK. Daarnaast is op deelonderwerpen ook gebruikt gemaakt van de expertise van andere organisaties, zoals onder andere taalscholen, taalexperts, wetenschappers, werkgevers, de MBO-Raad en UAF.

3. Wat is het probleem?

Het huidige stelsel kent te veel belemmeringen om inburgering als start van participatie in de Nederlandse samenleving optimaal te benutten. Onder andere uit de evaluatie van de huidige Wet inburgering blijkt dat inburgeringsplichtigen vaak wel gemotiveerd zijn om in te burgeren, maar dat het hen niet altijd lukt om zelf goed vorm te geven aan deze inburgering, bijvoorbeeld het kiezen van een geschikte cursus. Inburgeringsplichtigen hebben hierbij meer ondersteuning nodig. Daarnaast is geconstateerd dat inburgering teveel op zichzelf staat en beter kan en moet worden verbonden met participatie (werk) en onderwijs. Verder is het huidige taalniveau dat is vereist om aan de inburgeringsplicht te voldoen (niveau A2) onvoldoende om goed te kunnen participeren in de Nederlandse samenleving en op de arbeidsmarkt.

4. Wat is het doel?

Het doel van dit wetsvoorstel is om inburgeringsplichtigen beter in staat te stellen om snel op het voor hen hoogst haalbare niveau de Nederlandse taal te leren (liefst niveau B1) en kennis op te doen van de Nederlandse maatschappij. Daarmee beoogt het nieuwe inburgeringsstelsel, samen met andere wetgeving in het sociaal domein, eraan bij te dragen dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig gaan meedoen in de Nederlandse maatschappij, liefst via betaald werk.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zie 3. Verder is het Rijk verantwoordelijk voor het inburgeringsbeleid en moet het inburgeringsplichtigen daarom in staat stellen om zo goed mogelijk invulling te kunnen geven aan de inburgeringsplicht.

6. Wat is het beste instrument?

Met de nieuwe Wet inburgering wordt beoogd de effectiviteit van het inburgeringsstelsel te vergroten. Er worden meerdere beleidsinstrumenten ingezet om de wettelijke kaders te ondersteunen. Door een stevig monitorings- en evaluatiekader wordt geborgd dat, waar nodig, tijdig kan worden bijgestuurd als bepaalde maatregelen na de implementatie in de uitvoeringspraktijk onbedoeld minder effectief blijken te zijn.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het wetsvoorstel heeft gevolgen voor burgers (inburgeringsplichtigen), bedrijven (taalscholen/cursusinstellingen) en de overheid. Er zijn geen gevolgen voor het milieu.

Inburgeringsplichtigen moeten in beginsel inburgeren op een hoger taalniveau dan nu het geval is. Daar staat tegenover dat zij daarbij door gemeenten beter worden ondersteund en gefaciliteerd. De verhoging van het vereiste taalniveau, betekent voor cursusinstellingen, dat zij zich hierop moeten voorbereiden.

Gemeenten krijgen de regie over de uitvoering hetgeen betekent dat zij er extra taken bij krijgen. Zij moeten voor alle inburgeringsplichtigen een brede intake afnemen, een Persoonlijk plan inburgering en participatie opstellen en een cursusaanbod doen aan asielstatushouders. Deze groep inburgeringsplichtigen hoeft dus niet langer zelf een inburgeringscursus te zoeken. Dat betekent dat cursusinstellingen en gemeenten de samenwerking moeten opzoeken.

De onderwijsinspectie gaat het toezicht op de taalschakeltrajecten uitoefenen. Daarmee krijgt deze inspectie een nieuwe taak.